

Jaarplan 2020

Expertisecentrum Val- en Fractuurpreventie
Vlaanderen

Milisen Koen, Poels Joris, Vlaeyen Ellen,
Meurrens Julie, Valy Sien, Vandervelde Sara &
Vandekerkhof Sarah

Valpreventie.be
Expertisecentrum Val- en fractuurpreventie Vlaanderen

Vlaanderen
is zorg

Jaarplan met bijhorende begroting voor het werkjaar 2020

in kader van

De oproep voor het sluiten van een
beheersovereenkomst als partnerorganisatie in het
kader van het Vlaamse preventieve gezondheidsbeleid

Partnerorganisatie voor val- en
fractuurpreventie bij ouderen

Auteurs: Milisen Koen, Poels Joris, Vlaeyen Ellen, Meurrens Julie, Valy Sien, Vandervelde Sara & Vandekerkhof Sarah

INHOUD

1	RESULTAATSGBIED 1: INFORMATIE, DOCUMENTATIE EN ADVIES	5
	EVALUATIECRITERIA EN -INDICATOREN	5
1.1	EXPERTISE UITBOUWEN EN ONDERHOUDEN	7
1.2	HET UITBOUWEN EN ONDERHOUDEN VAN NETWERKEN	7
1.3	PROACTIEF EN OP VRAAG INFORMATIE AANBIEDEN AAN HET RUIME PUBLIEK, INTERMEDIARS, DE PERS EN SPECIFIEKE DOELGROEPEN	8
1.4	PROACTIEF EN OP VRAAG BELEIDSRELEVANT ADVIES VERLENEN AAN DE VLAAMSE OVERHEID	10
1.5	DERDEN BIJSTAAN BIJ METHODIEKONTWIKKELING	11
1.6	OP VRAAG ADVIES VERLENEN, DAT NIET OVER METHODIEKONTWIKKELING GAAT, AAN ANDERE RELEVANTE ORGANISATIES EN INTERMEDIARS	12
1.6	EVALUEREN VAN DE EIGEN WERKING ROND DIT RESULTAATSGBIED	13
2	RESULTAATSGBIED 2: DE ONTWIKKELING VAN METHODIEKEN	14
	EVALUATIECRITERIA EN -INDICATOREN	14
2.1	HET ANALYSEREN VAN DE BEHOEFTE AAN METHODIEKEN EN HET PRIORITEREN O.A. OP BASIS VAN EFFICIËNTIEOVERWEGINGEN	15
2.2	METHODIEKEN WETENSCHAPPELIJK ONDERBOUWEN EN ZE AFSTEMMEN MET KADERMETHODIEKEN DIE GELDEN VOOR BEPAALDE SETTINGS OF DOELGROEPEN	15
2.3	METHODIEKEN UITWERKEN, AANPASSEN EN VERNIEUWEN	16
2.4	EVALUEREN VAN DE EIGEN WERKING ROND METHODIEKONTWIKKELING	17
3	RESULTAATSGBIED 3: DISSEMINATIE VAN METHODIEKEN	18
	EVALUATIECRITERIA EN -INDICATOREN	18
3.1	DISSEMINEREN VAN METHODIEKEN	19
3.2	EVALUEREN VAN DE EIGEN WERKING ROND DISSEMINATIE	21
4	RESULTAATSGBIED 4: DE ONDERSTEUNING VAN DE IMPLEMENTATIE VAN METHODIEKEN MET INBEGRIJ VAN DESKUNDIGHEIDSBEVORDERING	23
	EVALUATIECRITERIA EN -INDICATOREN	23
4.1	ONDERSTEUNEN VAN DE UITVOERING VAN METHODIEKEN DOOR HET OPLEIDEN VAN INTERMEDIARS EN LOGO'S	24
4.2	PRODUCEREN EN TER BESCHIKKING STELLEN VAN ONDERSTEUNINGSMIDDELEN DIE HOREN BIJ DE ZELF ONTWIKKELDE METHODIEKEN VOOR INTERMEDIARS EN EINDDOELGROEP	26
4.3	INSTAAN VOOR OF BEWAKEN VAN DE KWALITEITSBORGING VAN DE TOEPASSING VAN DE METHODIEKEN	27

4.4	EVALUEREN VAN DE EIGEN WERKING ROND DE ONDERSTEUNING VAN DE IMPLEMENTATIE VAN METHODIEKEN	29
	BEGROTING.....	30
	LITERATUURLIJST.....	31

---

1 RESULTAATSGBIED 1: INFORMATIE, DOCUMENTATIE EN ADVIES

EVALUATIECRITERIA EN -INDICATOREN

Het aanbod van informatie, documentatie en advies

1. is wetenschappelijk onderbouwd;
  - Indicator 1: Informatie, documentatie en advies die door het EVV verspreid wordt, is gebaseerd op de evidence-based Vlaamse richtlijn valpreventie bij thuiswonende ouderen en de praktijkrichtlijn voor valpreventie in woonzorgcentra en op recent wetenschappelijk (eigen) onderzoek.
  - Indicator 2: Er is een goede afstemming met verschillende wetenschappelijke experts.
  - Indicator 3: Het EVV zal deelnemen aan minstens één congres, symposium of beurs om op de hoogte te blijven van maatschappelijke en wetenschappelijke evoluties.
2. wordt zowel proactief als reactief verstrekt;
  - Indicator 4: Informatie, documentatie en advies die door het EVV worden verspreid, worden systematisch bijgewerkt volgens recente wetenschappelijke literatuur zodat het aanbod actueel en betrouwbaar blijft. Recente informatie wordt proactief verspreid via de website www.valpreventie.be en op regelmatige basis via de VALNieuwsbrief.
  - Indicator 5: Advies op verzoek via de helpdesk wordt aangeleverd binnen een periode van 30 werkdagen na ontvangst van de vraag. Bij lange wachttijden (> 30 werkdagen) wordt de persoon, die de vraag stelde, op de hoogte gebracht (inclusief automatisch antwoord tijdens vakantieperiodes). Op basis van vragen die het EVV frequent via de helpdesk binnen krijgt, worden de FAQ (Frequently Asked Questions) op de website aangevuld.
3. wordt verspreid via relevante kanalen;
  - Indicator 6: Via toegankelijke kanalen (partners, themagroepen, helpdeskvragen, sociale media, website, ...) wordt het aanbod van informatie, documentatie en advies vanuit het EVV verspreid.
  - Indicator 7: Het EVV organiseert minstens één keer per jaar een overlegmoment met de Partners van het Samenwerkingsverband en de externe partners om informatie, documentatie en advies te verspreiden.
4. wordt op toegankelijke wijze ter beschikking gesteld;
  - Indicator 8: Recente informatie kan geraadpleegd worden op de website www.valpreventie.be. Informatie, documentatie en advies die door het EVV verspreid worden, worden systematisch bijgewerkt volgens de recente wetenschappelijke literatuur zodat het aanbod actueel en betrouwbaar blijft.
  - Indicator 9: De taal van de informatie, de documentatie en het advies worden aangepast aan de doelgroep. Bijvoorbeeld voor ouderen: gebruik van heldere, korte zinnen en geen vakjargon.
  - Indicator 10: Het aanbod is laagdrempelig, begrijpelijk en toegankelijk. Er wordt getracht om alle burgers te bereiken, hetzij direct, hetzij via een specifieke setting of via intermediairs.
5. is bekend bij de doelgroepen;
  - Indicator 11: Bij de doelgroep wordt nagegaan of ze bekend zijn met het aanbod van het EVV.
6. wordt door de doelgroepen gebruikt.
  - Indicator 12: Bij de doelgroep wordt nagegaan of ze gebruik maken van het aanbod van het EVV.
7. gebruikers zijn tevreden over het aanbod.

- Indicator 13: Bij de doelgroep wordt nagegaan of ze tevreden zijn over het aanbod van het EVV.

1.1 EXPERTISE UITBOUWEN EN ONDERHOUDEN¹

1.1.1 Verzamelen, analyseren, interpreteren en ontsluiten van gegevens

Wat	Het EVV biedt informatie en advies in functie van maatschappelijke en wetenschappelijke evoluties. Het EVV baseert zich hiervoor op bestaand (inter)nationaal onderzoek of registratiesystemen waarvan de gegevens geanalyseerd en geïnterpreteerd kunnen worden. Waar nodig worden eigen onderzoek of omgevingsanalyses uitgevoerd.
Doelgroep	De algemene bevolking, in het bijzonder 65-plussers met een verhoogd valrisico, en hun familie en mantelzorgers, zorgaanbieders in de thuissetting en woonzorgcentra, intermediairs, gemeenten, organisaties en lokale besturen, Vlaams agentschap Zorg & Gezondheid
Door wie	EVV voorzitter, stafmedewerkers en PvhS
Hoe	Via opvolging van (inter)nationale, wetenschappelijke en maatschappelijke evoluties op regelmatige basis door het raadplegen van wetenschappelijke literatuur, magazines, nieuwsbrieven en het bijwonen van nationale en internationale congressen, symposia, beurzen,... (bv. <u>Wintermeeting</u> , <u>EuGMS</u> , <u>AGS</u>).
Wanneer	Ad hoc, aanvullend bij andere acties om doelstelling te bereiken.
Evaluatiecriteria	1,2
Indicatoren	1,2,3,4

1.2 HET UITBOUWEN EN ONDERHOUDEN VAN NETWERKEN²

1.2.1 Samenwerking met Partners van het Samenwerkingsverband (PvhS)

Wat	Afgevaardigden van de <u>negen PvhS</u> buigen zich over beleidsmatige aspecten zoals het jaarrapport van het voorgaande werkjaar (2019), stand van zaken huidige werkjaar (2020) en het jaarplan voor het volgende werkjaar (2021). Adviezen, informatie en documentatie worden uitgewisseld i.f.v. een optimale werking van het EVV in het kader van de realisatie van de doelstellingen per resultaatsgebied.
Doelgroep	Interne partners <u>EVV (PvhS)</u> : <u>KU Leuven</u> , <u>Universiteit Gent (UGent)</u> , <u>Vrije Universiteit Brussel (VUB)</u> , <u>Wetenschappelijke Vereniging voor Vlaamse Kinesitherapeuten (WVVK)</u> , <u>Platform Wetenschap en Praktijk</u> , <u>Ergotherapie Vlaanderen (EV)</u> , <u>Domus Medica</u> , <u>Belgische Vereniging voor Gerontologie & Geriatrie (BVG)</u> , <u>Vlaams Instituut Gezond Leven</u>
Door wie	EVV voorzitter en stafmedewerkers
Hoe	Via overlegmoment (1x per jaar; er kunnen bijkomende overlegmomenten met de PvhS worden georganiseerd indien hiertoe behoefte is), mail, telefonisch, deelname aan themagroepen
Wanneer	1x per jaar, ad hoc
Evaluatiecriteria	1,2,3,4
Indicatoren	2,4,6,7,8

1.2.2 Samenwerking met externe partners

Wat	De samenwerking met externe partners laat toe om de implementatie van de <u>Vlaamse richtlijn valpreventie bij thuiswonende ouderen</u> (Milisen et al., 2017) en de <u>praktijkrichtlijn voor valpreventie in woonzorgcentra</u> (Milisen et al., 2012) alsook andere materialen en
------------	--

1 Wat o.a. inhoudt opvolgen van (inter)nationale, wetenschappelijke en maatschappelijke evoluties, waar nodig relevant eigen onderzoek en omgevingsanalyses uitvoeren.

2 Wat o.a. inhoudt het fungeren als een coördinerende en trekkende kern binnen een expertisenetwerk.

methodieken in beide settings te verwezenlijken en om de EVV-activiteiten vorm te geven. Externe partners worden geïnformeerd m.b.t. de stand van zaken van EVV-activiteiten. Voor bepaalde thematieken wordt hun concrete inbreng gevraagd.

Doelgroep	Externe partners thuissetting en woonzorgcentra
Door wie	EVV voorzitter, stafmedewerkers en PvhS
Hoe	Via overleg (1x per jaar; er kunnen bijkomende overlegmomenten met de externe partners worden georganiseerd indien hiertoe behoefte is), via mail, telefonisch, via deelname aan themagroepen
Wanneer	1x per jaar ³ , ad hoc
Evaluatiecriteria	1,2,3,4
Indicatoren	2,4,5,6,7

1.3 PROACTIEF EN OP VRAAG INFORMATIE AANBIEDEN AAN HET RUIME PUBLIEK, INTERMEDIARIS, DE PERS EN SPECIFIEKE DOELGROEPEN

1.3.1 Onderhouden, actualiseren en evalueren EVV website

Wat	Het EVV biedt via www.valpreventie.be een overzicht aan van wat, op basis van de beschikbare wetenschappelijke evidentie en klinische expertise, effectief is in het voorkomen van valincidenten.
Doelgroep	Algemene bevolking, in het bijzonder 65-plussers met een verhoogd valrisico en hun familie en mantelzorgers, intermediairs, gemeenten, organisaties, lokale besturen, zorgaanbieders thuissetting en woonzorgcentra
Door wie	EVV voorzitter en stafmedewerkers
Hoe	<ul style="list-style-type: none"> - Via het aanbieden van verschillende luiken: - Luik 'Preventie': de concrete aanpak van val- en fractuurpreventie in verschillende settings - Luik 'Nieuws': de laatste nieuwtjes omtrent activiteiten van het EVV - Luik 'Week van de Valpreventie': Alle informatie m.b.t. de jaarlijks terugkerende Week van de Valpreventie - Luik 'Over ons': voorstelling van het EVV, jaarplannen en –rapporten, medewerkers EVV en partners - Luik 'Aanbod': alle methodieken en materialen (folders, vormingen, ...) die door het EVV worden aangeboden alsook informatie betreffende het 'expertennetwerk' - Valpreventie.be wordt gepromoot via het EVV-logo, folders, affiches, media, promotiefilmpjes, VALNieuwsbrief, helpdesk/FAQ, tijdens vormingen/voordrachten, op congressen, sociale media ...
Wanneer	Continue update website
Evaluatiecriteria	2,3,4,5,6,7
Indicatoren	4,6,8,9,10,11,12,13

1.3.2 Informeren en documenteren via VALNieuwsbrief

Wat	<ul style="list-style-type: none"> - Vlaanderen informeren over recente activiteiten en realisaties vanuit het EVV. - Het opvolgen van het bereik van de VALNieuwsbrief.
Doelgroep	Zorgaanbieders thuissetting en woonzorgcentra, intermediairs, gemeenten en lokale besturen
Door wie	EVV voorzitter en stafmedewerkers, inbreng vanuit PvhS en externe partners mogelijk voor de items 'varia' en 'agenda'

³ Het Agentschap Zorg & Gezondheid wordt voor ieder overleg mee uitgenodigd en ontvangt nadien ook het verslag.

Hoe	<ul style="list-style-type: none"> - Een compacte, elektronische VALNieuwsbrief zal via mailing verspreid worden naar het EVV-contactenbestand (partners, geïnteresseerden, ...). - Het bereik wordt opgevolgd a.d.h.v. het aantal ontvangers vanuit het EVV-contactenbestand en het aantal keren dat de VALNieuwsbrief geopend wordt.
Wanneer	4 x per jaar (februari, juni, oktober, december) de VALNieuwsbrief uitsturen
Evaluatiecriteria	2,3,4,5,6,7
Indicatoren	4,6,9,10,11,12,13

1.3.3 Informeren en documenteren via EVV FAQ, helpdesk & sociale media

Wat	<p>Een gericht en professioneel antwoord bieden op vragen m.b.t. valproblematiek en val- en fractuurpreventie binnen de thuiszorg en woonzorgcentra. Er wordt tijdig, afhankelijk van de dringendheid van de vraag en ten laatste na 30 werkdagen, een gericht antwoord geboden. Bij het beantwoorden van de helpdeskvragen kunnen de PvhS en experts valpreventie (uit de opleiding 'Expert valpreventie bij ouderen') actief betrokken worden. Om de toegankelijkheid van informatie omtrent val- en fractuurpreventie te verhogen zal het EVV <u>het overzicht van FAQ</u> verder uitbreiden met antwoorden op vragen uit de helpdesk.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Opvolgen van trends in het aantal helpdeskvragen.
Doelgroep	'Algemene bevolking' (in het bijzonder de 65-plussers met een verhoogd valrisico en hun mantelzorgers en familie), zorgaanbieders thuissetting en woonzorgcentra, intermediairs, gemeenten en lokale besturen
Door wie	EVV voorzitter, stafmedewerkers, PvhS en experts valpreventie
Hoe	<ul style="list-style-type: none"> - Overzicht opmaken van veel voorkomende vragen (FAQ) - Bereikbaarheid van de helpdesk via de website, telefoon (+32 16 32 00 51) en mail (expertisecentrum@valpreventie.be). - Jaarlijkse opvolging van het aantal helpdeskvragen en de verdeling van vragen per categorie en setting.
Wanneer	Ad hoc
Evaluatiecriteria	2,3,4,5,6,7
Indicatoren	4,5,6,8,9,10,11,12,13

1.3.4 Informeren en documenteren via media

Wat	Het EVV en de werking van het EVV worden kenbaar gemaakt via media zoals tv, radio, tijdschriften of sociale media.
Doelgroep	I.f.v. informatie: 'Algemene bevolking' (65-plussers met een verhoogd valrisico en hun mantelzorgers en familie), zorgaanbieders thuissetting en woonzorgcentra, intermediairs, gemeenten, organisaties en lokale besturen
Door wie	EVV voorzitter, stafmedewerkers en PvhS
Hoe	Persteksten, artikels in magazines voor ouderen, nieuwsbrieven van partnerorganisaties, Facebook, Twitter, LinkedIn, website, ...
Wanneer	Ad hoc
Evaluatiecriteria	1,3,4,5
Indicatoren	1,2,6,9,10

1.4 PROACTIEF⁴ EN OP VRAAG BELEIDSRELEVANT ADVIES VERLENEN AAN DE VLAAMSE OVERHEID

1.4.1 Op vraag of na akkoord van het agentschap deelnemen aan Vlaamse werkgroepen, andere overlegvergaderingen of gezondheidsconferenties⁵

Wat	(1) Samenwerking met het Vlaams Instituut Gezond Leven als partnerorganisatie rond de topics: 'Algemene Gezondheidsbevordering' (AGB), 'Gezonde voeding, voldoende beweging, beperken van sedentair gedrag en ondervoeding bij ouderen' (VBSO), en 'Algemene ondersteuning Logo's' (AOL). Er wordt samengewerkt voor de realisatie van acties in het kader van de beheersovereenkomsten van de Vlaamse overheid met het Vlaams Instituut Gezond Leven, waarbij deze beroep kan doen op de specifieke expertise van het EVV inzake val- en fractuurpreventie bij ouderen, via volgende aspecten: - <u>Gezonde Gemeente</u> : zie 0 - Procesbegeleiding voor preventie binnen Zorg & Welzijn: zie 4.3.1 - Sectoroverleg georganiseerd door het Vlaams Instituut Gezond Leven - Algemene Vergadering georganiseerd door het Vlaams Instituut Gezond Leven (2) Vragen vanuit het Vlaams Agentschap m.b.t. het deelnemen aan gezondheidsconferenties, zullen overwogen worden en binnen een redelijke termijn ingepland worden in de werking van het EVV
Doelgroep	'Algemene bevolking' (65-plussers met een verhoogd valrisico en hun mantelzorgers en familie), zorgaanbieders thuissetting en woonzorgcentra, intermediairs, gemeenten, organisaties en lokale besturen
Door wie	EVV voorzitter, stafmedewerkers en PvhS
Hoe	Overleg via vergaderingen, telefoon en mail
Wanneer	Ad hoc, op vraag van het Vlaams Instituut Gezond Leven
Evaluatiecriteria	1
Indicatoren	1,2,3

1.4.2 Rapporteren⁶ over de beschikbaarheid van eigen methodieken

Wat	Het op een uniforme wijze zichtbaar maken van de inhoud van de ontwikkelde methodieken.
Doelgroep	Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid, iedereen betrokken bij het preventief gezondheidsbeleid.
Door wie	EVV voorzitter, stafmedewerkers EVV
Hoe	Via CIRRO en https://www.preventiemethodieken.be/
Wanneer	Jaarlijks
Evaluatiecriteria	3,4
Indicatoren	6,8

1.4.3 Zwaktes en sterktes, opportuniteiten en bedreigingen, en bijhorende beleidsvoorstellen rapporteren aan de Vlaamse overheid

⁴ O.a. over leemten en opportuniteiten van het beleid.

⁵ Op vraag of na akkoord van het agentschap deelnemen aan (het voor- en natraject van) gezondheidsconferenties. Zie preventiedecreet.

⁶ O.a. aan de hand van het document 'samenvatting preventiemethodiek'.

Wat	- Het EVV verleent adviezen aan de Vlaamse overheid m.b.t. het beleid rond val- en fractuurpreventie bij 65-plussers met een verhoogd valrisico in Vlaanderen, gebaseerd op eigen en (inter)nationaal onderzoek. - Het EVV ontwikkelt en evalueert een jaarplan en –rapport o.b.v. een SWOT-analyse die tijdens het uitwerkingsproces van deze documenten gebeurt.
Doelgroep	Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid
Door wie	EVV voorzitter, stafmedewerkers en PvhS
Hoe	Telefonisch; via mail; via overleg (bv. EVV-beleidsdagen)
Wanneer	Ad hoc
Evaluatiecriteria	1
Indicatoren	1,2

1.5 DERDEN BIJSTAAN BIJ METHODIEKONTWIKKELING

1.5.1 Advies verlenen aan derden met betrekking tot methodiekontwikkeling en het valideren van methodieken

Wat	Externe vragen m.b.t. methodiekontwikkeling en de validatie van deze methodieken die tijdens het huidige werkjaar toekomen, zullen overwogen worden en binnen een redelijke termijn ingepland worden in de werking van het EVV.
------------	---

Naast tot op heden ongekende ad hoc vragen, zal het EVV in 2020 zijn medewerking verlenen aan volgende externe projecten:

- **Sint-Trudo ziekenhuis:** Het bordspel ‘Valpreventie nader bekeken’ wordt sinds 2018 uitgegeven door Pelckmans Pro en kreeg de nieuwe naam ‘Het grote valpreventiespel’. Dit is een interactief bordspel voor het zorgteam waarbij de deelnemers worden meegenomen doorheen de leefwereld van de oudere. Aan de hand van kennisvragen, doe-opdrachten en juist/fout vragen kan kennis vergaard worden rond valpreventie. Het EVV volgt de werking en uitvoering van de interactieve workshops met het bordspel op in 2020.
- **‘Fixatiearme thuiszorg’:** het EVV neemt actief deel aan een project omtrent de disseminatie en implementatie van de praktijkrichtlijn ‘Streven naar een fixatiearme thuiszorg’ vanuit het Academisch Centrum voor Verpleeg- en Vroedkunde aan de KU Leuven. Het project werd in mei 2019 officieel afgerond. De onderzoeksgroep heeft een nieuwe aanvraag voor een vervolgproject ingediend. Indien dit vervolgproject wordt goedgekeurd, zal het EVV ook daar betrokken worden.
- **Wetenschappelijke stuurgroep Leerstoel Osteoporose:** Op vraag van Universiteit Gent (Ugent) neemt het EVV deel aan de wetenschappelijke stuurgroep van de nieuwe leerstoel osteoporose (toegekend aan prof. Lieven Annemans en prof. Liesbeth Borgermans). Deze stuurgroep werd opgericht met het doel een integrale aanpak inzake osteoporose uit te werken, waarvan val- en fractuurpreventie eveneens een onderdeel vormt. De uitgewerkte richtlijn voor een integrale aanpak inzake osteoporose wordt momenteel uitgetest in een pilootproject. Het EVV zal waar nodig worden betrokken bij de evaluatie en eventuele aanpassingen aan het huidige protocol.

- **Gezondheidseconomische studie ‘valpreventie bij thuiswonende ouderen’**
Het EVV zal advies verlenen aan HELPPFL, (Health-economic Evaluations of Prevention Policies in Flanders), een vierjarig onderzoek uitgevoerd door een consortium bestaande uit onderzoekers van de Vrije Universiteit Brussel, de Universiteit Gent en de KU Leuven in opdracht van het Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid (VAZG). Binnen dit project evalueren zij de kosteneffectiviteit van verschillende preventiestrategieën met het oog op prioritering bij het organiseren van preventiemaatregelen in Vlaanderen. Voor het huidige deelproject heeft het VAZG aan HELPPFL gevraagd de kosteneffectiviteit van valpreventiemaatregelen bij thuiswonende ouderen na te gaan. Het EVV zal hierbij advies verlenen.
- **Tool ‘bevorderen therapietrouw bij ouderen’**
Artevelde hogeschool diende een nieuwe aanvraag tot financiering in voor het ontwikkelen van een tool die de therapietrouw bij ouderen m.b.t. verschillende preventieve aspecten dient te bevorderen. Indien deze aanvraag wordt goedgekeurd, zal het EVV adviseren bij de ontwikkeling van deze tool. Onder meer de [e-VOTO](#) (elektronische tool voor het realiseren van een veilige omgeving bij thuiswonende ouderen) zou in deze nieuwe tool voor therapietrouw bij ouderen worden geïntegreerd.

Doelgroep	Externe organisaties
Door wie	EVV voorzitter, stafmedewerkers en PvhS
Hoe	Vergaderingen, via mail, telefonisch, ...
Wanneer	Ad hoc, proactief en o.b.v. vraag en mogelijkheden
Evaluatiecriteria	1,2
Indicatoren	1,2,4,5

1.6 OP VRAAG ADVIES VERLENEN, DAT NIET OVER METHODIEKONTWIKKELING GAAT, AAN ANDERE RELEVANTE ORGANISATIES EN INTERMEDIARIS

1.6.1 Uitwisselen van informatie en advies op vraag van derden

Wat Externe vragen die tijdens het werkjaar toekomen, zullen overwogen worden en binnen een redelijke termijn ingepland worden, rekening houdend met de mogelijkheden van het EVV. Indien het EVV zelf niet de mogelijkheid heeft om te ondersteunen, wordt getracht om door te verwijzen naar experts.

Aan onderstaande projecten zal het EVV in 2020 zijn medewerking verlenen:

- **ProFouND** (Prevention of Falls Network for Dissemination) & **EU Falls Festival**: het EVV zal de nodige contacten onderhouden om een optimale afstemming tussen eigen en (inter)nationale bevindingen, methodieken en materialen te waarborgen.
  - [Website van ProFound](#)
  - [Website van EU Falls Festival](#)
- Op vraag van het **Fonds Dr. Arlette Wertelaers** voor valpreventie bij ouderen voert het EVV actief promotie voor zowel het Fonds als de [Prijz Arlette Wertelaers](#).

Doelgroep	Externe organisaties
Door wie	EVV voorzitter, stafmedewerkers en PvhS
Hoe	Vergaderingen, via mail, telefonisch

Wanneer	Ad hoc, o.b.v. vraag en mogelijkheden
Evaluatiecriteria	1,2
Indicatoren	1,2,4,5

1.7 EVALUEREN VAN DE EIGEN WERKING ROND DIT RESULTAATSGBIED

1.7.1 Evalueren van de eigen werking van resultaatsgebied 1

Doel Op basis van de evaluatiecriteria en indicatoren zal een jaarlijkse evaluatie gebeuren van dit resultaatsgebied.
De evaluatie zal o.a. gebeuren a.d.h.v. het jaarrapport ingediend bij het Vlaams Agentschap Zorg & Gezondheid (via bv. CIRRO).

2 RESULTAATSGBIED 2: DE ONTWIKKELING VAN METHODIEKEN

EVALUATIECRITERIA EN -INDICATOREN

1. De methodieken zijn ontwikkeld in overeenstemming met de leidraad methodiekontwikkeling;
  - Indicator 1: bij de ontwikkeling en beoordeling van preventiemethodieken en ondersteuningsmiddelen wordt gebruik gemaakt van de leidraad bij de ontwikkeling en beoordeling van preventiemethodieken ontwikkeld vanuit het Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid.
2. De doelgroepen zijn tevreden over de methodieken;
  - Indicator 2: Bij de doelgroep wordt nagegaan of ze tevreden zijn over de methodieken.
  - Indicator 3: Het EVV beoordeelt methodieken en materialen aan de hand van gestelde helpdeskvragen, logo's, vragen vanuit de praktijk en zelfevaluatie.
3. Methodieken zijn laagdrempelig, begrijpelijk en toegankelijk. Er wordt getracht zoveel mogelijk burgers te bereiken, hetzij direct, hetzij via een specifieke setting of via intermediairs;
  - a. Indicator 4: Bij de organisatie van de multidisciplinaire opleiding zal rekening gehouden worden met de toegankelijkheid van de opleiding: spreiding van ± 4 opleidingsdagen over ongeveer 9 maanden, truncus communis wordt aangevuld met verschillende opleidingsmodules zodat er – daar waar nodig - kan gedifferentieerd worden in functie van de thuiszorgsetting, de woonzorgcentra en in functie van de verschillende disciplines.
4. Bij de ontwikkeling van methodieken worden zorgaanbieders en intermediairs betrokken;
  - Indicator 5: Er wordt rekening gehouden met de inbreng o.b.v. de expertise van zorgaanbieders en intermediairs. Zo zal er minstens 2x/jaar een themagroep (TG) Week van de Valpreventie (WvdV) en minstens 1x/jaar een TG update praktijkrichtlijn voor valpreventie in woonzorgcentra (WZC) doorgaan.
  - Indicator 6: De zorgaanbieders en intermediairs worden blijvend inhoudelijk ondersteund en opgevolgd op een voor hen laagdrempelige manier. Dit zal onder meer gebeuren via het organiseren van een TG.

2.1 HET ANALYSEREN VAN DE BEHOEFTE AAN METHODIEKEN EN HET PRIORITEREN O.A. OP BASIS VAN EFFICIËNTIEOVERWEGINGEN

2.1.1 In functie van de evaluatie van de implementatie, de behoefte bepalen van nieuwe (onderdelen van) methodieken onder andere met het oog op een vlotte multidisciplinaire samenwerking

Wat	Uit survey-onderzoek in de thuissetting (1) en in de woonzorgcentra (2) blijkt dat het implementeren van de (praktijk)richtlijnen van valpreventie, zowel nationaal als internationaal, een moeizaam proces is. Het EVV heeft ter verbetering van de implementatie in de afgelopen jaren al heel wat succesvolle inspanningen gedaan (zie voorgaande jaarrapporten). Het EVV wordt hiervoor internationaal als 'good practice' voorbeeld geprezen (Milisen & Vlaeyen, 2017). Voor 2020 worden volgende actiepunten ter ondersteuning van de implementatie gepland: <ul style="list-style-type: none"> - Procesbegeleiding voor val- en fractuurpreventie binnen Vlaamse woonzorgcentra: zie 0 - Derde editie van de multidisciplinaire opleiding 'Expert valpreventie bij ouderen': zie 0 - Week van de Valpreventie: zie 3.1.3 - Vorming 65+ en mantelzorger: zie 0 - Uitrol van OTAGO in Vlaanderen: zie 4.3.2
Doelgroep	65-plussers met een verhoogd valrisico en hun mantelzorgers en familie, zorgaanbieders thuissetting en woonzorgcentra, intermediairs, gemeenten, organisaties en lokale besturen
Door wie	EVV voorzitter, stafmedewerkers en PvhS
Hoe	Bevragingen via overleg, mail, telefonisch
Wanneer	Januari – december 2020
Evaluatiecriteria	2
Indicatoren	2,3

2.2 METHODIEKEN WETENSCHAPPELIJK ONDERBOUWEN EN ZE AFSTEMMEN MET KADERMETHODIEKEN DIE GELDEN VOOR BEPAALDE SETTINGS OF DOELGROEPEN

2.2.1 Wetenschappelijk onderbouwde methodieken aanleveren

Wat	De methodieken die het EVV aanbiedt, zijn gebaseerd op recente wetenschappelijke evidentie en op de Vlaamse richtlijn valpreventie bij thuiswonende ouderen (Milisen et al., 2017) en de praktijkrichtlijn voor valpreventie in woonzorgcentra (Milisen et al., 2012).
Doelgroep	EVV voorzitter, stafmedewerkers, PvhS en externe experts
Door wie	65-plussers met een verhoogd valrisico en hun mantelzorgers en familie, zorgaanbieders thuissetting en woonzorgcentra, intermediairs, gemeenten, organisaties en lokale besturen
Hoe	Ondersteuningsmaterialen worden geüpdatet indien een update van één van de richtlijnen inzake valpreventie werd uitgevoerd. Op voorwaarde dat de update van richtlijn voor valpreventie in Vlaamse woonzorgcentra is afgerond, wordt een inventaris gemaakt van de ondersteuningsmaterialen die, in het kader van deze update, dienen te worden herwerkt.
Wanneer	Januari 2020 – december 2020
Evaluatiecriteria	1,3,4
Indicatoren	1,5

2.3 METHODIEKEN⁷ UITWERKEN, AANPASSEN EN VERNIEUWEN⁸

2.3.1 Op basis van evaluatie, aanpassen/uitwerken van bestaande en/of nieuwe methodieken en ondersteuningsmiddelen

Wat	Het EVV zal een eerste versie van de update van de <u>praktijkrichtlijn voor valpreventie in woonzorgcentra: praktijkrichtlijn voor Vlaanderen</u> (Milisen et al., 2012) uitwerken.
Doelgroep	Intermediairs op Vlaams niveau, professionele zorgverleners in de thuissetting en woonzorgcentra (huisartsen, kinesitherapeuten, ergotherapeuten, verpleegkundigen, apothekers, ...) en de algemene bevolking (65-plussers met een verhoogd valrisico, hun mantelzorgers en familie)
Door wie	EVV voorzitter, stafmedewerkers, themagroep WvdV (vertegenwoordiging van EVV, Logo's, Vlaams Instituut Gezond Leven), logo-medewerkers valpreventie en PvhS
Hoe	<p>- De richtlijn zal in samenwerking met de Werkgroep Ontwikkeling Richtlijnen Eeste Lijn (WOREL) van ebmpracticenet geüpdatet worden. De procedure die het EVV samen met de richtlijnontwikkelingsgroep zal doorlopen, volgt de werkwijze van het WOREL Handboek. In het verleden werd ook de Vlaamse richtlijn: Valpreventie bij thuiswonende ouderen van Milisen et al. (2017) zo ontwikkeld. Om dit te kunnen bewerkstelligen, zal het EVV een richtlijnontwikkelingsgroep met eigen experts uit het EVV-netwerk samenstellen.</p> <p>Het EVV beoogt om eind 2020 een eerste draft klaar te hebben. De richtlijn zal finaal worden voorgelegd aan CEBAM ter validatie.</p> <p>- Planning:</p> <ul style="list-style-type: none"> • In 2019 werden de eerste 2 stappen van het handboek van WOREL doorlopen. Stap 1 is de voorbereidende fase, waarin de scope van de richtlijn werd bepaald. In stap 2 werden de doelstellingen, doelgroep, doelpopulatie (eindgebruikers) en klinische vragen voor de richtlijn geformuleerd. • In 2020 zal stap 3 tot en met stap 12 doorlopen worden.<ul style="list-style-type: none"> ○ Stap 3: Naar relevante richtlijnen zoeken ○ Stap 4: de gevonden richtlijnen screenen en beoordelen ○ Stap 5: de aanbevelingen selecteren ○ Stap 6: De samenhang (consistentie) van de aanbevelingen met de onderbouwing beoordelen ○ Stap 7: Zoektocht naar recentere literatuur en contextinformatie ○ Stap 8: De aanbevelingen selecteren voor adaptatie ○ Stap 9: De kwaliteit van het bewijs en de sterkte van de aanbevelingen (GRADE) bepalen ○ Stap 10: Een consensusprocedure toepassen ○ Stap 11: Een aanbeveling formuleren ○ Stap 12: Eerste versie opmaken • In 2021 zal stap 13 t.e.m. 16 doorlopen worden:<ul style="list-style-type: none"> ○ Stap 13: Peer review/externe toetsing ○ Stap 14: Finale versie voor validatie ○ Stap 15: Indienen voor validatie (CEBAM)

⁷ Met inbegrip van ondersteuningsmiddelen en een implementatieplan.

⁸ In samenwerking met diverse relevante betrokkenen.

- Stap 16: Eindredactie en publicatie van de richtlijn
- TG WZC: minstens 1x/jaar

Wanneer	Januari – december 2020
Evaluatiecriteria	1,2,4
Indicatoren	1,2,3,5,6

2.4 EVALUEREN VAN DE EIGEN WERKING ROND METHODIEKONTWIKKELING

2.4.1 Evalueren van de eigen werking van resultaatsgebied 2

Doel Op basis van de evaluatiecriteria en de indicatoren zal een jaarlijkse evaluatie gebeuren van dit resultaatsgebied.
De evaluatie zal o.a. gebeuren a.d.h.v. het jaarrapport ingediend bij het Vlaams Agentschap Zorg & Gezondheid (via bv. CIRRO).

3 RESULTAATSGBIED 3: DISSEMINATIE VAN METHODIEKEN

EVALUATIECRITERIA EN -INDICATOREN

1. De disseminatie wordt geëvalueerd.
2. De disseminatie bevordert de uitvoering van de methodieken;
  - Indicator 1: Via de evaluatie (zie evaluatiecriterium 1) wordt nagegaan of de disseminatie leidde tot de uitvoering van de methodieken.
3. De disseminatie van de methodieken is laagdrempelig, begrijpelijk en toegankelijk. Er wordt getracht alle burgers te bereiken, hetzij direct, hetzij via een specifieke setting of via intermediairs;
  - Indicator 2: De Week van de Valpreventie wordt jaarlijks georganiseerd.
  - Indicator 3: Via deelname aan minstens één congres worden methodieken op een laagdrempelige, begrijpelijke en toegankelijke manier gedissemineerd.
4. Bij de disseminatie van methodieken worden zorgaanbieders betrokken;
  - Indicator 4: Er wordt rekening gehouden met de inbreng van expertise van zorgaanbieders.
  - Indicator 5: Zorgaanbieders worden blijvend inhoudelijk ondersteund en opgevolgd op een voor hen laagdrempelige manier.

3.1 DISSEMINEREN VAN METHODIEKEN⁹

3.1.1 Informeren en documenteren via congressen, symposia, beurzen

Wat	Praktijkrichtlijn WZC, <u>richtlijn thuissetting</u> en ontwikkelde methodieken dissemineren via congressen, symposia en beurzen. Het EVV zal het EU Falls Festival in 2021 organiseren. De voorbereidingen hiervan zullen in 2020 worden uitgevoerd.
Doelgroep	Zorgaanbieders in thuissetting en woonzorgcentra, studenten, 65-plussers met een verhoogd valrisico en hun mantelzorgers en familie
Door wie	EVV voorzitter, stafmedewerkers, PvhS, externe partners
Hoe	<ul style="list-style-type: none"> • Indienen van abstracts voor orale en poster presentaties op nationale en internationale (wetenschappelijke) meetings. • Ter plaatse voorzien van posters, folders en affiches EVV • EU Falls Festival: nationale en internationale contacten leggen, uitnodigingen sturen, sprekers uitnodigen, programma opmaken, (inter)nationale organiserende commissie voorzitten, logistieke organisatie ...
Wanneer	I.f.v. het aanbod: vb. wintermeeting, <u>EUGMS</u> , <u>AGS</u> , <u>EU FallsFestival (15-16/4/2021)</u>
Evaluatiecriteria	1,3,4
Indicatoren	3,4

3.1.2 Informeren en documenteren via publicatie in nationale tijdschriften

Wat	Praktijkrichtlijn WZC, <u>richtlijn thuissetting</u> en ontwikkelde methodieken dissemineren via nationale publicaties.
Doelgroep	Zorgaanbieders thuissetting en woonzorgcentra, studenten, 'algemene bevolking' (65-plussers met een verhoogd valrisico en hun mantelzorgers en familie) en mutualiteiten
Door wie	EVV voorzitter, stafmedewerkers, PvhS en externe partners
Hoe	Indienen van artikels omtrent eigen werking en onderzoek bij relevante tijdschriften.
Wanneer	Ad hoc
Evaluatiecriteria	1,3,4
Indicatoren	4

3.1.3 Disseminatie via eigen methodieken

Wat	Het dissemineren ten aanzien van ouderen, mantelzorgers en zorgverleners via eigen methodieken (o.a. door organiseren van de WvdV, adviseren bij masterproeven, ...). De <u>Week van de Valpreventie</u> heeft als doel ouderen, hun familie en alle gezondheidszorg- en welzijnswerkers in Vlaanderen te sensibiliseren en te informeren over val- en fractuurpreventie en de praktijkrichtlijnen WZC en thuissetting. Tijdens deze week worden alle verenigingen, organisaties, intermediairs, woonzorgcentra, gezondheids- en welzijnswerkers die in contact komen met 65-plussers, aangesproken om samen te werken rond val- en fractuurpreventie. De WvdV betreft een samenwerking tussen het EVV, het Vlaams Instituut Gezond Leven en het Lokaal GezondheidsOverleg (<u>Logo</u>). Om de twee jaar wordt er een nieuw thema uitgewerkt. In 2020 betreft het thema 'valangst'.
------------	---

⁹ Naar intermediairs (3.1) of de einddoelgroep (3.2)

Het EVV zal volgende acties ondernemen:

1. Minstens 2x samenkomen met de themagroep WvdV
2. Het ontwikkelen van nieuwe materialen en updaten van bestaande materialen: zie [2.3.1](#)
3. Het ontwikkelen en uitsturen van een (her)oproepbrief
4. Het opmaken en uitsturen van een perstekst bij de start van de WvdV
5. Het registreren van het aantal deelnemende organisaties (per setting)
6. 2 Vliegende Reporters die enkele initiatieven, verspreid over heel Vlaanderen, bezoeken en hiervan verslaggeving verzorgen op valpreventie.be
7. Informatie omtrent de WvdV op website en sociale media plaatsen
8. Bekendmaking van het aantal deelnemende organisaties
9. Bedanking aan alle deelnemende organisaties, partners, ...
10. Bekendmaking en uitreiking van de Award Week van de Valpreventie
11. Evaluatie Week van de Valpreventie
12. Voorbereiding van Week van de Valpreventie 2021
  - o Samenkomen met de TG (minstens 1x)
  - o Herbekijken eventuele sponsoring
  - o Uitsturen van een 'Save the date'
  - o Het ontwikkelen en/of updaten van (nieuwe) materialen

Doelgroep	Intermediairs in Vlaanderen, professionele zorgverleners in de thuissetting en woonzorgcentra (huisartsen, kinesitherapeuten, ergotherapeuten, verpleegkundigen, apothekers, ...) en de algemene bevolking (in het bijzonder 65-plussers, hun mantelzorgers en familie)
Door wie	EVV voorzitter, stafmedewerkers, themagroep WvdV (vertegenwoordiging van EVV, Logo's, Vlaams Instituut Gezond Leven), Logo-medewerkers Valpreventie, het Vlaams Instituut Gezond Leven en PvhS
Hoe	Disseminatie m.b.v. PvhS, externe partners, Logo's, ...
Wanneer	Januari - december 2020 Week van de Valpreventie 20-26 april 2020
Evaluatiecriteria	1,2,3,4
Indicatoren	1,2,4,5

3.1.4 Disseminatie via training omtrent de aanpak van valpreventie

Wat Zo'n 1 op 2 oudere personen hebben angst om te vallen en vermijden daarom activiteiten. Hierdoor belanden ze in een vicieuze cirkel waarbij spierkracht, evenwicht en mobiliteit afnemen, wat ervoor zorgt dat de kans op een val toeneemt.

Daarom herwerkte het EVV samen met De Vos Lotte, De Coninck Leen en Bouckaert Leen in 2019 de handleiding voor groepssessies 'Blijf Valangst De Baas: ergotherapeutische aanpak van angst in het kader van valpreventie bij thuiswonende ouderen'. Blijf Valangst De Baas bestaat uit vijf interactieve groepssessie die oudere personen kennis en vaardigheden aanleert om:

- Hun bezorgdheid om te vallen te verminderen
- De kans op vallen te minimaliseren
- Optimaal gebruik te maken van de eigen mogelijkheden

- Meer aan lichaamsbeweging te doen

De training leert deelnemers om deze handleiding te gebruiken voor het geven van groepsessies aan oudere personen. Daarnaast leren de deelnemers ook methodieken om deze sessies op een interactieve manier te geven en als groepsleider op te treden. Deelnemers kunnen na het voltooien van de training, zelf als groepsleider aan de slag met valangst bij oudere personen.

Na de training wordt door de Logo's een pool van groepsleiders 'blijf valangst de baas' aangemaakt en opgevolgd. De groepsessies kunnen via de Vlaamse Logo's worden aangevraagd. Het EVV voorziet hierbij de inhoudelijk ondersteuning.

Deze cursus kadert mee in het thema 'valangst' tijdens de Week van de Valpreventie 2020 ([zie ook 3.1.3](#))

Doelgroep	Intermediairs in Vlaanderen, professionele zorgverleners in de thuissetting en woonzorgcentra (huisartsen, kinesitherapeuten, ergotherapeuten, verpleegkundigen, apothekers, ...) die interactieve groepsessies zullen geven aan oudere personen
Door wie	Externe lesgevers, EVV-voorzitter, stafmedewerkers, themagroep WvdV (vertegenwoordiging van EVV, Logo's, Vlaams Instituut Gezond Leven), Logo-medewerkers Valpreventie, het Vlaams Instituut Gezond Leven en PvhS
Hoe	- EVV & externe lesgevers leiden groepsleiders op voor het geven van interactieve groepsessies 'Blijf Valangst de Baas' aan oudere personen
Wanneer	Eéndaagse training op 4/2/2020 (Gent) en 5/2/2020 (Leuven)
Evaluatiecriteria	1,2,3,4
Indicatoren	1,2,4,5

3.1.5 Disseminatie via onderwijs

Wat	Praktijkrichtlijn WZC, richtlijn thuissetting en ontwikkelde methodieken dissemineren via ondersteuning bij onderwijsactiviteiten.
Doelgroep	Studenten
Door wie	EVV-voorzitter, stafmedewerkers, PvhS en externe partners
Hoe	- Begeleiden en adviseren bij masterproeven die over val- en fractuurpreventie (of gerelateerde onderwerpen) handelen - Ondersteunen en adviseren in het systematisch opzoeken van wetenschappelijke literatuur inzake val- en fractuurpreventie - Eventuele gastcolleges die worden gegeven
Wanneer	Ad hoc
Evaluatiecriteria	1,3,4
Indicatoren	4

3.2 EVALUEREN VAN DE EIGEN WERKING ROND DISSEMINATIE

3.2.1 Evalueren van de eigen werking van resultaatsgebied 3

Doel	Op basis van de evaluatiecriteria en de indicatoren zal een jaarlijkse evaluatie gebeuren van dit resultaatsgebied. De evaluatie zal o.a. gebeuren a.d.h.v. het jaarrapport ingediend bij het Vlaams Agentschap Zorg & Gezondheid (via bv. CIRRO).
-------------	---

4 RESULTAATSGBIED 4: DE ONDERSTEUNING VAN DE IMPLEMENTATIE VAN METHODIEKEN MET INBEGRIJ VAN DESKUNDIGHEIDSBEVORDERING

EVALUATIECRITERIA EN –INDICATOREN

1. De implementatie wordt geëvalueerd. De wijze van evaluatie wordt gespecificeerd in elke actiefiche opgenomen in resultaatsgebied 4.
2. De ondersteuning komt tegemoet aan de noden en behoeften van de relevante intermediairs.
3. De ondersteuning gebeurt vraag- en aanbod gestuurd;
  - Indicator 1: Het EVV past het aanbod aan i.f.v. de vraag bij intermediairs.
4. De relevante intermediairs kennen het aanbod;
  - Indicator 2: Bij de doelgroep wordt nagegaan of ze het aanbod kennen door dit te bevragen tijdens evaluatiemomenten.
5. De relevante intermediairs maken gebruik van het aanbod;
  - Indicator 3: Bij de doelgroep wordt nagegaan of ze gebruik maken van het aanbod.
  - Indicator 4: Bij de doelgroep wordt nagegaan of ze tevreden zijn over het aanbod door dit te bevragen tijdens evaluatiemomenten.
6. De implementatie van methodieken gebeurt laagdrempelig, begrijpelijk en toegankelijk.
7. Bij de implementatie van methodieken worden zorgaanbieders betrokken;
  - Indicator 5: Er wordt rekening gehouden met de inbreng van hun expertise.
  - Indicator 6: Zorgaanbieders worden blijvend inhoudelijk ondersteund en opgevolgd.

4.1 ONDERSTEUNEN VAN DE UITVOERING VAN METHODIEKEN DOOR HET OPLEIDEN VAN INTERMEDIARS EN LOGO'S

4.1.1 Samenwerking met Domus Medica: vorming voor huisartsen

Wat	<p>Het EVV biedt inhoudelijke ondersteuning aan Domus Medica in het kader van de implementatie van de richtlijnen valpreventie die het EVV in samenwerking met haar partners ontwikkelde. Concreet omvat dit inhoudelijke ondersteuning bij:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) het praktijkinstrument val- en fractuurpreventie via het <u>LOK-pakket</u> 2) het ontwikkelen van een matrix valpreventie (analoog aan de matrix diabetes die door HALT2Diabetes werd ontwikkeld) <p>Daarnaast zal het EVV op vraag van Domus Medica advies geven bij de verdere uitwerking van het HELENA-communicatieplatform. Dit platform beoogt een betere communicatie omtrent gezondheidsgegevens tussen verschillende disciplines.</p> <p>Domus Medica heeft de leiding over deze aspecten en het EVV ondersteunt hen hierin.</p>
Doelgroep	Huisartsen
Door wie	Domus Medica, EVV voorzitter, stafmedewerkers, PvhS
Hoe	Afstemming met Domus Medica, telefonisch, via mail of via overleg
Wanneer	Op vraag van Domus Medica
Evaluatiecriteria	2,3,6,7
Indicatoren	1,5,6

4.1.2 Vorming 65+ en mantelzorgers

Wat	<p>Het EVV biedt, op vraag van de Logo's, inhoudelijke ondersteuning in het kader van het vormingsaanbod voor 65-plussers en hun mantelzorgers of familie. Deze vorming beschikt over een optioneel, bijkomend presentatieonderdeel omtrent valangst, ontwikkeld door het EVV in het kader van de Week van de Valpreventie 2019. De Logo's hebben de leiding over de pool van lesgevers en dragen de verantwoordelijkheid om de eigen lesgevers actief op te volgen.</p>
Doelgroep	Logo's
Door wie	<ul style="list-style-type: none"> - Inhoudelijke ondersteuning: EVV-voorzitter, stafmedewerkers, PvhS en het Vlaams Instituut Gezond Leven - Organisatie en coördinatie: Logo-medewerkers valpreventie
Hoe	Afstemming met de Logo's, telefonisch, via mail of via overleg
Wanneer	Op vraag van de Logo's
Evaluatiecriteria	2,3,6,7
Indicatoren	1,4,5,6

4.1.3 Multidisciplinair opleidingsprogramma

Wat	<p>Vanwege het succes van de eerste en tweede editie van de opleiding 'Expert valpreventie bij ouderen' en het groot aantal geïnteresseerde zorgverleners, organiseert het EVV een derde editie in 2020. De opleiding heeft als doel de deelnemers kennis en vaardigheden omtrent val- en fractuurpreventie bij te brengen zodat zij zich op een kwaliteitsvolle wijze kunnen engageren om valpreventie in de praktijk te implementeren; eveneens patiënten en collega's inspireren om met</p>
------------	--

deze problematiek actief aan de slag te gaan. Daarnaast heeft de opleiding als doel het huidige netwerk van experts val- en fractuurpreventie (geslaagde deelnemers van editie 2018 & 2019) uit te breiden. De opleiding duurt 4 dagen, verspreid over ongeveer 9 maanden, en bestaat uit een truncus communis, aangevuld met verschillende praktijkmodules waarbij deelnemers kunnen aansluiten op basis van hun discipline en interesse. Voor het verzorgen van de lessen doet het EVV gedeeltelijk beroep op externe lesgevers. Deelnemers ontvangen na de opleiding en na een geslaagde eindopdracht een getuigschrift.

Het EVV zal in het kader van deze opleiding de volgende acties ondernemen:

- Afronding editie 2019 (evaluatie, getuigschrift opsturen, expertennetwerk opzetten)
- Organisatie editie 2020 (update inhoud en bijhorende presentaties, uitwerking lesdagen en bijhorende opdrachten, administratieve taken, regeling praktische zaken, opstellen van evaluatieformulieren, ...)
- Promotie voeren editie 2021
- Start organisatie editie 2021 (update inhoud en bijhorende presentaties, uitwerking lesdagen en bijhorende opdrachten, administratieve taken, regeling praktische zaken, opstellen van evaluatieformulieren, ...)

Doelgroep	Professionele zorgverleners in de thuissetting en woonzorgcentra (huisartsen, kinesitherapeuten, ergotherapeuten, verpleegkundigen, apothekers, ...)
Door wie	EVV voorzitter, stafmedewerkers, PvhS en andere experts
Hoe	<ul style="list-style-type: none"> - Het EVV voorziet een meerdaagse opleiding (4 dagen), gegeven door experts. - Bijsturen en aanpassen van opleidingsdagen in functie van feedback van deelnemers editie 2019. - Promotie en communicatie verloopt via website, sociale media en e-mail. - Ad hoc en op vraag van externe lesgevers kunnen voorbereidende overlegmomenten ingepland worden. - Via persoonlijk overleg en per mail zullen afspraken tussen het EVV en de lesgevers gemaakt worden. - Het <u>volledige opleidingsprogramma</u> kan geraadpleegd worden op <u>de website van het EVV</u>.
Wanneer	Data kunnen wijzigen i.f.v. beschikbaarheid van lesgevers: <ul style="list-style-type: none"> • Dag 1: 24 maart 2020 • Dag 2: 2 juni 2020 • Dag 3: 13 oktober 2020 • Dag 4: 1 december 2020
Evaluatiecriteria	1,2,3,4,5,6
Indicatoren	1,2,3,4

4.1.4 Expertennetwerk 'valpreventie bij ouderen'

Wat	Het expertennetwerk bestaat uit 'Experten valpreventie bij ouderen' die het respectievelijke getuigschrift behaalden en hun kennis en vaardigheden inzake val- en fractuurpreventie willen verspreiden o.a. door het geven van vormingen en advies. Hun contactgegevens worden opgenomen op de website van het EVV en de sociale kaart
------------	--

zodat diverse organisaties en burgers deze experts kunnen contacteren voor het geven van vormingen of het leveren van expertise. Daarnaast kunnen de experts onderling informatie uitwisselen en expertise vanuit de praktijk verlenen aan het EVV. Dit expertennetwerk wordt geüpdatet door middel van verplicht te volgen intervisiemomenten of bijscholingen.

Het EVV zal in het kader van het expertennetwerk de volgende acties ondernemen:

- Monitoren activiteit (vormingen en andere initiatieven) expertennetwerk 'valpreventie bij ouderen'.
- Experts community via online platform beheren voor stimulatie van onderlinge interactie tussen experts en het EVV.
- Organisatie intervisiemoment voor 'Experts valpreventie bij ouderen'.

Doelgroep	Professionele zorgverleners in de thuissetting en woonzorgcentra (huisartsen, kinesitherapeuten, ergotherapeuten, verpleegkundigen, apothekers,...)
Door wie	EVV voorzitter, stafmedewerkers, PvhS en andere experts
Hoe	<ul style="list-style-type: none"> - Organiseren intervisiemoment - Onderhouden van een experts community via een online platform - Opvragen informatie m.b.t. activiteit binnen het expertennetwerk (2*/jaar)
Wanneer	<ul style="list-style-type: none"> - Opvragen informatie: eenmaal in het voorjaar en eenmaal in het najaar - Experts community: continue opvolging via online platform - Intervisiemoment in 2020
Evaluatiecriteria	1,2,3,4,5,6
Indicatoren	1,2,3,4

4.2 PRODUCEREN EN TER BESCHIKKING STELLEN VAN ONDERSTEUNINGSMIDDELEN¹⁰ DIE HOREN BIJ DE ZELF ONTWIKKELDE METHODIEKEN VOOR INTERMEDIAIRS EN EINDDOELGROEP

4.2.1 Het mee ter beschikking stellen van tools uit het Integraal Plan Gezond Ouder Worden

Wat	<p>Het in 2019 opgestelde overzicht met valpreventiestrategieën voor lokale besturen, zoals aangeboden op valpreventie.be, zal verder gepromoot worden in het kader van de WvdV 2020 (zie ook 3.1.3).</p> <p>Het Vlaams Instituut Gezond leven ontwikkelt binnen het integraal plan gezond ouder worden tools om lokale besturen te ondersteunen in een aanpak om ouderen 'zo lang mogelijk thuis te laten wonen'. Het EVV zal hierbij (i.k.v. Gezonde Gemeenten) advies geven wanneer hiertoe een vraag vanuit het Vlaams Instituut Gezond Leven wordt ontvangen.</p>
Doelgroep	Gemeenten en lokale besturen
Door wie	EVV voorzitter, stafmedewerkers, Vlaams Instituut Gezond Leven
Hoe	Afstemming met collega van het Vlaams Instituut Gezond Leven, telefonisch, via mail of via overleg

¹⁰ Dit omvat zowel materialen alsook diensten.

Een overzicht van valpreventiemaatregelen voor lokale besturen wordt reeds aangeboden op onze website. Dit zal verder gepromoot worden, o.a. tijdens de Week van de Valpreventie 2020. Daarnaast zal het EVV omtrent de verdere promotie hiervan een overleg hebben met de Vlaamse Logo's. Hierbij zal worden bekeken op welke manier de Logo's dit overzicht actief kunnen promoten bij de lokale besturen.

Wanneer	Ad hoc
Evaluatiecriteria	2,3
Indicatoren	1

4.2.2 Produceren van ondersteuningsmiddelen

Wat	Het ontwikkelen, versturen en online aanbieden van materialen/ondersteuningsmiddelen die horen bij de EVV-methodieken voor intermediairs en einddoelgroepen: zie <u>2.2.1</u> . Deze materialen kunnen dan worden gedissemineerd (Week van de Valpreventie, advies bij onderwijs, ...) en geïmplementeerd (procesbegeleiding val- en fractuurpreventie in Vlaamse woonzorgcentra, de multidisciplinaire opleiding 'Expert valpreventie bij ouderen', ...).
Doelgroep	Professionele zorgverleners in de thuissetting en woonzorgcentra (huisartsen, kinesitherapeuten, ergotherapeuten, verpleegkundigen, apothekers, ...) en de algemene bevolking (in het bijzonder 65-plussers, hun mantelzorgers en familie)
Door wie	EVV voorzitter, stafmedewerkers, PvhS, externe partners
Hoe	In functie van de beschikbare budgetten afgestemd op de methodieken en ondersteuningsmiddelen
Wanneer	Afhankelijk van de nood aan bepaalde methodieken en ondersteuningsmiddelen
Evaluatiecriteria	2,3,5,6
Indicatoren	1,3,4

4.3 INSTAAN VOOR OF BEWAKEN VAN DE KWALITEITSBORGING VAN DE TOEPASSING VAN DE METHODIEKEN

4.3.1 Ondersteunen en bevorderen van de implementatie van de valpreventiemaatregelen in WZC

Wat	In het kader van het project 'Procesbegeleiding voor preventie binnen Zorg & Welzijn' zal het EVV volgende acties ondernemen: <ul style="list-style-type: none"> - Het EVV promoot het project '<u>Procesbegeleiding voor preventie binnen Zorg & Welzijn</u>'. - Het werven van procesbegeleiders val- en fractuurpreventie indien bijkomende procesbegeleiders nodig zijn. - Het toewijzen van procesbegeleiders aan woonzorgcentra die aan de voorwaarden voor deelname voldoen. - Het aanbieden van een thema-specifieke opleiding voor de procesbegeleiders waarin de praktijkrichtlijn voor valpreventie in woonzorgcentra, het implementatieplan voor implementatie van val- en fractuurpreventie in woonzorgcentra en het draaiboek voor procesbegeleiders worden toegelicht.
------------	--

- Het ter beschikking stellen van de praktijkrichtlijn, het implementatieplan en de bijhorende tools aan Vlaamse woonzorgcentra en procesbegeleiders.(3, 4)
- Het opvolgen van de procesbegeleiding val- en fractuurpreventie binnen de deelnemende woonzorgcentra i.k.v. kwaliteitsbewaking.
- Organisatie van een intervisie voor procesbegeleiders val- en fractuurpreventie in samenwerking met het Vlaams Instituut Gezond Leven.
- Organisatie van een thema-specifieke intervisie voor deelnemende woonzorgcentra in samenwerking met het Vlaams Instituut Gezond Leven.
- Het rapporteren omtrent de procesbegeleiding aan het Vlaams Instituut Gezond Leven o.b.v. de gemaakte afspraken omtrent registratie en rapportering in de maandelijkse stuurgroep.

Doelgroep	Vlaamse WZC
Door wie	EVV voorzitter, stafmedewerkers, PvhS, Vlaams Instituut Gezond Leven, stuurgroep procesbegeleiding in woonzorgcentra
Hoe	<ul style="list-style-type: none"> - Stuurgroep procesbegeleiding in woonzorgcentra. - Een thema-specifieke opleiding val- en fractuurpreventie voor procesbegeleiders - Opvolging van procesbegeleiders val- en fractuurpreventie: <ul style="list-style-type: none"> - Thema-specifieke verslagen per implementatiestap aan EVV - Algemeen kwartaalverslag voor kwaliteitsbewaking aan Vlaams Instituut Gezond Leven - Intervisie voor procesbegeleiders i.s.m. Vlaams Instituut Gezond Leven - Intervisie voor deelnemende woonzorgcentra i.s.m. Vlaams Instituut Gezond Leven - Adviesverlening op vraag van woonzorgcentra die met het implementatieplan maar zonder procesbegeleider werken
Wanneer	Januari – december 2020
Evaluatiecriteria	1,2,3,6,7
Indicatoren	3, 4, 5, 6

4.3.2 Ondersteunen en bevorderen van de implementatie van de valpreventie maatregelen in de thuissetting: visietraject valpreventie bij thuiswonende ouderen

Wat	Zoals voorgesteld in het visietraject dat het EVV in 2019 ontwikkelde, zal een contextanalyse worden uitgevoerd ter voorbereiding van een pilootproject dat in 2021 ontwikkeld zal worden. Deze acties kaderen in een doctoraatstraject met focus op de implementatie van valpreventie in de thuissetting dat aan het EVV zal worden uitgevoerd.
Doelgroep	Professionele zorgverleners in de thuissetting en de algemene bevolking (meer in het bijzonder 65-plussers met een verhoogd valrisico).
Door wie	EVV-voorzitter, stafmedewerkers, PvhS en leden van de themagroep
Hoe	- Er zal een literatuurstudie en contextanalyse worden opgestart

Wanneer - In 2020 zal een literatuurstudie en contextanalyse worden opgestart. Deze zal de basis vormen om in 2021 een pilootproject uit te werken.

Evaluatiecriteria 1,2,4,6,7

Indicatoren 2, 3, 4, 5

4.3.3 Ondersteunen en bevorderen van de implementatie van de valpreventiemaatregelen in de thuissetting: OTAGO-uitrol in Vlaanderen

Wat De ontwikkeling van een “Vlaamse” OTAGO-methodiek: OTAGO is een internationaal gerenommeerd en gevalideerd oefenprogramma dat specifiek is ontwikkeld om valincidenten te voorkomen. Het bestaat uit een reeks spierversterkende en evenwichtsoefeningen die, mits enige supervisie en coaching, makkelijk individueel of in groep kunnen worden uitgevoerd. Het bewegingsgerichte oefenprogramma zet sterk in op de risicofactor mobiliteit, evenwicht en spierkracht, een van de belangrijkste risicofactoren in valproblematiek.

Doelgroep Professionele zorgverleners in de thuissetting en de algemene bevolking (meer in het bijzonder 65-plussers met een verhoogd valrisico).

Door wie EVV voorzitter, stafmedewerkers, PvhS

Hoe Een Vlaamse versie van de OTAGO-methodiek zal worden ontwikkeld:

- Verdere aanpassing OTAGO-oefenprogramma aan Vlaamse context
- Opstellen plan van aanpak voor (a) opleiding tot OTAGO-instructeur en (b) uitrol OTAGO-oefenprogramma in Vlaanderen
- Ontwikkeling materialen voor OTAGO-instructeurs (bv. handboek)

Wanneer

- Verdere ontwikkeling van Vlaamse OTAGO-methodiek: voorjaar en gedeelte najaar 2020
- Ontwikkeling Vlaamse opleiding tot OTAGO-instructeur: najaar 2020. Een eerste opleidingseditie zal plaatsvinden in 2021.

Evaluatiecriteria 1,2,4,6,7

Indicatoren 2, 3, 4, 5

4.4 EVALUEREN VAN DE EIGEN WERKING ROND DE ONDERSTEUNING VAN DE IMPLEMENTATIE VAN METHODIEKEN

4.4.1 Evalueren van de eigen werking van resultaatgebied 4

Doel Op basis van de evaluatiecriteria en de indicatoren zal een jaarlijkse evaluatie gebeuren van dit resultaatgebied.
De evaluatie zal o.a. gebeuren a.d.h.v. het jaarrapport ingediend bij het Vlaams Agentschap Zorg & Gezondheid (via bv. CIRRO).

BEGROTING

De begroting voor het werkingsjaar 2020 werd opgesteld volgens de vier resultaatsgebieden weergegeven in de oproep voor een partnerorganisatie voor val- en fractuurpreventie bij ouderen:

- 1) Resultaatsgebied 1: Informatie, documentatie en advies
- 2) Resultaatsgebied 2: De ontwikkeling van methodieken
- 3) Resultaatsgebied 3: Disseminatie van methodieken
- 4) Resultaatsgebied 4: De ondersteuning van de implementatie van methodieken met inbegrip van deskundigheidsbevordering

De begroting werd opgemaakt op 30/10/2019 en werd bijgevoegd als Exceldocument. De voorgestelde inschatting van de begroting is onder voorbehoud. Deze kan wijzigen in functie van de noden van het werkveld en de aanbevelingen van de partnerorganisaties en de externe partners. In de begroting werd 10 procent overhead¹¹ mee in rekening gebracht t.a.v. de KU Leuven.

---

¹¹ Onder overhead wordt verstaan: de vergoeding voor de centrale beheerskosten en de algemene exploitatiekosten van de universiteit bij de uitvoering van haar opdrachten (onderwijs, onderzoek en dienstverlening). Dit omvat onder andere de huur van lokalen, de kosten van verwarming en verlichting, de kosten voor vergaderlokalen, de kosten op niveau van de centrale diensten, schoonmaak, energievoorziening en parking.

LITERATUURLIJST

---

1. Leysens G, Vlaeyen E, Vanaken D, Janssens E, Dejaeger E, Cambier D, et al. Het toepassen van valpreventiemaatregelen bij thuiswonende ouderen: een survey onderzoek in Vlaanderen. *Tijdschrift voor Gerontologie en Geriatrie*. 2017:1-13.
2. Vlaeyen E, Poels, J., Leysens, G., Stas, J., Meurrens, J., Laenen, A., Dejaeger, E., Dobbels, F., Milisen, K. Prediction of Fall Prevention Behavior within nursing homes based on the Integrative Model of Behavioral Prediction: A Cross-sectional Multilevel Survey. To be submitted.
3. Milisen K, Vlaeyen E, Coussement J, Leysens G, Van der Elst E, Boonen S, et al. Valpreventie in woonzorgcentra. *Praktijkrichtlijn voor Vlaanderen*. Leuven: Uitgeverij Acco; 2012.
4. Poels J, Dobbels F, Meurrens J, Milisen K, Vally S, Vandervelde S, et al. Implementatieplan voor val-en fractuurpreventie in Vlaamse woonzorgcentra. 2018.

Valpreventie.be

Expertisecentrum Val- en fractuurpreventie Vlaanderen

Expertisecentrum Val- en fractuurpreventie Vlaanderen

expertisecentrum@valpreventie.be

www.valpreventie.be

Kapucijnenvoer 35 blok d - bus 7001
3000 LEUVEN

+32 16 32 00 51